

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2—, do 100 vrst 250 Din, večji inzerati petič vrsta 4— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Bankrotska gospodarska politika režima

Vlada je s svojo pogubno gospodarsko politiko povzročila ogromno pasivnost trgovinske bilance. — Carinski dohodki kljub povečanemu izvozu stalno nazadujejo

— Beograd, 10. oktobra. V gospodarskih krogih z naraščajočim nezaupanjem gledajo na gospodarsko politiko režima, ki postaja od dne do dne katastrofalnejša. Iz statistik, ki jih objavlja finančno ministrstvo o državnih dohodkih, je razvidno, da dohodki rapidno nazadujejo in da daleko zaostajajo za vsotami, ki so predvidene v državnem proračunu. Poslanci KDK so že ob priliki proračunske debate opozarjali na splošno obubožanje prebivalstva in svarili pred prevelikim optimizmom pri določevanju državnih dohodkov, toda vlada se za vse to ni niti zmenila, marveč je šla svoja pota. Da bi izenačila primanjkljaje, je do skrajnosti nategnila davčni vijak in zlasti v zadnjem času naravnost z brutalno silo iztirjava ne samo davke za tekoče leto, marveč tudi davčne zaostanke prejšnjih let, ki naj bi pravzaprav tvorili nekako proračunsko rezervo. A kljub temu je bil finančni minister 1. oktobra v veliki stiski celo za kritje rednih proračunskih izdatkov, kakor so uradniške plače. Vlada se je že pri sestavi proračuna zanašala na najetje inozemskega posojila. To posojilo pa je kljub vsem naporom režimskih krogov padlo v vodo in danes v vladnih krogih niti ne vedo več, kako bodo izhajali do konca proračunskega leta.

Kako pogubno gospodarsko politiko vodi sedanji režim, dokazuje najbolje statistika carinskih dohodkov za prvih osem mesecev. Samo v času od 1. aprila do 31. avgusta so carinski dohodki zaostali za 30 milijonov izpod preloženih svote. Statistika dokazuje, da carinski dohodki stalno nazadujejo, kar je v popolnem nasprotju z dejstvom, da naš izvoz stalno narašča. Od 1. januarja do konca avgusta je dosegel naš izvoz 5.087 milijonov Din, dočim je znašal lansko leto v isti dobi samo 4542 milijonov Din. Potemtakem je narasel za 445 milijonov Din ali za 12 odstotkov.

Kupna in konzumna moč prebivalstva je zadnji dve leti rapidno padla. Dve zaporedni slabi letini, obubožanje slednjih slojev in vse to je imelo za posledico, da je uvoz potrebščin za široki konzum zlasti letos zelo padel. Tako je n. pr. samo v avgustu nazadovol uvoz volnenih tkanin za 366 ton ali 27.1 milijona Din, uvoz svil za 3 tone ali za 4.7 milijonov Din, surove kave za 303 tone ali 3.9 milijona Din itd. Narasel pa je uvoz železniškega materiala za 8739 ton v vrednosti 29.1 milijona Din, strojev in raznih aparatov za 858 ton v vrednosti 11.5 milijonov Din, surovega in napol predelane železa za 5.7 milijonov Din. Skupno je bilo uvoženih

raznih kovin, strojev itd. za 147.3 milijone Din. Ti predmeti tvorijo v avgustu tekočega leta celih 23 odstotkov celokupnega uvoza, dočim je znašal odstotek v lanskem letu samo 9.45 od sto.

Ker so carinski dohodki v istem času nazadovali, je mogoče tolmačiti ta porast uvoza, ki znaša 545 milijonov Din napram prvim osmim mesecem minulega leta samo na ta način, da so se vse te postavke nanašale na reparacijske dobave in druge državne nabavke, od katerih država ne plačuje nikake carine. Carinske postavke se niso spremenile in je zato sprito naraščajočega izvoza nazadovanje carinskih dohodkov drugače nerazumljivo.

Ta deficit je torej posledica nerazumne in brezglave državne gospodarske politike. Kljub stalni pasivnosti državnih financ država izvršuje milijardne investicije. V privatnem gospodarstvu se označuje tako postopanje za krizo, radi katere vladneje vsakogar v zapor. Vlada pa niti ne misli na spremembo svoje politike in namerava, kakor smo že poročali, najeti celo stotomilionska posojila za nove nabavke v inozemstvu. Trgovinska bilanca bi se bila vsled nazadovanja uvoza v normalnih razmerah izenačila, tako pa država sama povzroča neno pasivnost in tira naše celokupno narodno gospodarstvo v neizogibno katastrofo.

Kako zagovarjajo režimovci umor v Narodni skupščini

Umora so krivi Črnogorci. — Tudi Srbi so proti režimskim klevetam. — Fatalna finančna politika naših ministrov.

Zagreb, 10. oktobra. Včeraj je sprejel g. Pribičević novinarje ter jim med drugim izjavil: »Kako demokratični poslanci obveščajo svoje volilce o političnem položaju in o zločinu 20. junija, je razvidno iz poročila, ki sem ga dobil iz moravskega okrožja v Srbiji. Dne 2. oktobra se je vršil v Pagradanu shod, na katerem je govoril demokratični poslanec Pečić. Govorec o zločinu v Narodni skupščini, je Pečić grdil Črnogorce, trdeč, da je poslanec v Narodni skupščini ubil Črnogorec, doma iz one pokrajine, kjer je umor vsakdanja stvar. Proti tej nezaslišani žalitvi Črnogorcev je nastopil učitelj Angelić, kateremu se je pridružil tudi mnogo drugih zborov, ki so z njim vred odločno protestirali proti temu klevetanju Črnogorcev. Na shodu je nastalo radi tega tako prerekanje, da Pečić sploh ni smel več govoriti in je bil shod predčasno zaključen. Učitelju Angeliću pa so se demokrati maščevali na ta način, da je ravnatelj tamošnje šole vložil proti njemu tožbo, češ da je na shodu trdil, da je vlada vedela za to, da se pripravila v Narodni skupščini umor. V tožbi je trdil, da je posl. Pečić samo branil vlado pred to kleveto. Seveda

bodo sedaj učitelja preganjali.« V svoji nadaljni izjavi se je gosp. Pribičević dotaknil finančnega položaja države in med drugim izjavil: »Bivši finančni minister dr. Bogdan Marković mi je osebno izjavil, da bo prva tranža londonskega posojila izplačana že 1. aprila t. l. Dr. Marković je prišel v vlado kot strokovnjak in takrat ga režimovci niso mogli dovolj prehovati. Sedaj pa se izve iz krogov, ki so zelo blizu ministrskemu predsedniku, da se ministrski predsednik in ostali člani vlade zelo laskavo izražajo o svojem bivšem ministrskem kolegu. Ker je ta strokovnjak doživel z inozemskim posojilom popolni fiasko, so se režimovci odločili, da spravijo na njegovo mesto antipoda, finančnega nevedenja dr. Subotića, ki je imel dovolj korajžje, da prevzame to mesto in ki si je ob priliki proslave proboja solunske fronte celo upal trdit, da se ni treba bati za finančni in gospodarski položaj države. Kakšen je v resnici položaj države, morejo povedati oni državni uradniki, ki 1. oktobra niso prejeli svojih plač. Vsa solunska proslava je imela zgolj namen omogočiti režimu, da popravi pred inozemstvom, pa tudi doma svoj renome.«

Grozna katastrofa v Pragi

Zopet se je zrušila novozidana petnadstropna hiša in pokopala nad 100 ljudi. — Žena z odtrgano glavo svojega moža.

— Praga, 10. oktobra. Včeraj popoldne se je pripetila v Pragi grozna nesreča, ki je zahtevala veliko število človeških žrtve. Iz še nepojasnjenega vzroka se je porušila nova petnadstropna stavba in pokopala pod ruševinami vse delavce, ki so bili zaposleni na stavbi. To dosedanjih ugotovitev je bilo podšteti nad 100 ljudi. Reševalna akcija se je v svitu vojaških reflektorjev nadaljevala vso noč, a bo trajala najbrž še več dni. Doslej so potegnili izpod ruševin 22 mrtvih in 26 ranjenih. V kletnih prostorih so našli več delavcev nepoškodovanih. Enemu izmed njih se je iz strahu, da bo ostal živ pokopan, omračil um in so ga morali prepeljati takoj v umobolnico.

Na kraju nesreče so se odigravali nepopisno pretresljivi prizori. Neka žen-

ska je našla med ruševinami odtrgano glavo svojega moža. Tarnaloč je nosila in poljubovala odtrgano krvavo glavo in iskala še druge dele razmesarjenega trupla. Med ruševinami so našli troje zmečkanih otrok in otroški voziček z novorojenčkom. Ruševine so pokopale pod seboj neko damo, ki je slučajno šla z otroškim vozičkom mimo stavbe. Računa se, da je pod ruševinami našlo smrt nad 60 ljudi.

Katastrofa pa je povzročila še drugo smrtno nesrečo. Ko so gasilci hoteli na pomoč, so na nekem cestnem križišču povozili stražnika, ki je ostal na mestu mrtve. Katastrofa je izzvala v vsem mestu veliko razburjenje. Mestni stavebni urad je danes odredil pregled vseh novih stavb, ki so bile zgrajene tekom zadnjih 10 let.

V enem tednu pomorjenih 200.000 ljudi

Strahovit pokolj v kitajski provinci Kansu. — Cela pokrajina uničena in opustošena.

— Newyork, 10. oktobra. Iz Kitajske poročajo o strahovitem pokolju, ki so ga izvršile roparske tolpe v zapadno-kitajski provinci Kansu. Tam se je pred petimi dnevi pojavila mala roparska tolpa, ki je napadla neko muslimansko vas in pomorila mnogo prebivalcev, hiše pa zažgala. Med muslimani je nastalo vsled tega nepopisno razburjenje. Sosedne vasi so odposlale kazensko ekspedicijo proti domnevnim napadalcem. Pokret se je bliskovito

razširil na vso provinco in nastalo je splošno klanje. Poedini deli province so popolnoma izumrli, selišča so požgana in pokrajina v pravem smislu besede opustošena. Računa se, da je bilo tekom zadnjih petih dni umorjenih okrog 200.000 prebivalcev. Oblasti so napram temu pokretu skoraj brez moči. Vojaštvo, ki je bilo odposlano, da zaduši pokret, se je pridruživlo upornikom in sodelovalo pri ropanju.

Protiitalijanska demonstracija Tirolcev

— Inmost, 10. oktobra. Sinoči se je na predvečer zasedbe Južne Tirolske po Italijanih vršil v mestni dvorani velik protestni shod, na katerem je govoril poslanec ljudske stranke dr. Kolb. Sprejeta je bila resolucija, ki poziva vlado, naj nemudoma ukrene primerne korake, da zaščiti južnotirolske Nemce. Resolucija končuje z izjavo, da bo tirolsko prebivalstvo v nasprotnem slučaju samo našlo pota in sredstva, da zagotovi svojim zaslužnim rojakom človeka vredno obstoje. Ob 6. zvečer so zazvonili po vsej Tirolski cerkv. zvonovi in znak narodnega žalovanja; obenem je bil za tri minute ustavljen ves promet.

Rojstni kraj Kristofa Kolumbe

— Madrid, 10. oktobra. Madridski profesor Serina je objavil v tiskanih listih izjavo, v kateri trdi, da je našel v cerkvenih knjigah župnije Olive de Jerety dokaze, da je bil Kristof Kolumb rojen v občini Gerez de los Capaleros.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 0—22.835, Berlin 13.53—13.56 (13.545), Bruselj 0—7.913, Budimpešta 0—9.934, Curih 1094.1—1097.1 (1095.6), Dunaj 7.9964—8.0264 (8.0114), London 0—276.26, Newyork 56.85—57.05 (56.95), Pariz 0—222.47, Praga 168.37—169.17 (168.77), Trst 297—299.298.
Efekti: Celjska 158—0, Ljublj. kred. 128—0, Praštediona 920—0, Kreditni zavod 175—0, Veveče 110—0, Ruše 265—285, Stavbna 56—0, Šešir 105—0.
Lesni trg: Tendence nespremenjena. Zaključeni so bili 3 vagoni desk.
Deželni pridelki: Tendence za žito čvrsta, Zaključeni so bili 3 vagoni pšenice.
ZAGREBSKA BORZA.
Devize: Dunaj 801.64, Berlin 13.55, Budimpešta 9.934, London 276.26, Milan 298, Newyork 56.95, Pariz 222.47, Praga 168.77, Curih 1095.6.
Efekti: Volna škoda 438.5.
INOZEMSKA BORZA.
Curih: Beograd 9.128, Dunaj 73.10, Budimpešta 9.965, Berlin 123.60, Praga 15.40, Milan 27.205, Pariz 20.30, London 25.215, Newyork 519.70.

V Beogradu zopet razpravljajo o potrebi sporazuma s KDK

Šefi vladne koalicije se posvetujejo o situaciji in iščejo izhoda. Vsi so za čimprejšnji sporazum, da bi mogli še nadalje ostati na krmilu.

— Beograd, 10. oktobra. V beograjskih političnih krogih je po končani solunski proslavi zavladala zopet večja živahnost. Včeraj in danes so se vršili sestanki in konference vodilnih politikov, ki zopet mrzlično iščejo izhoda iz situacije, ki postaja za ne čim dalje težavnejša. Listi zopet obširno razpravljajo o potrebi sporazuma s KDK in napovedujejo skorajšnje izpremembe.

Veliko pozornost posvečajo sestankom Ljube Davidovića. Včeraj je posetil dr. Korošca in imel z njim dolgotrajno konferenco. Danes pa se je sestel v Narodni skupščini z dr. Spaho. V demokratiških krogih zatrjujejo, da namerava Davidović presekati situacijo na ta način, da bi razbil koalicijo z radikali in izzval vladno krizo. Demokrati upajo, da bi mogli potem sami vzeti v roke inicijativo za dosego sporazuma s KDK.

Resno konkurenco jim delajo pristajši radikalnega glavnega odbora, ki se zopet kažejo velike prijatelje KDK in zagovarjajo sodelovanje radikalov in

Kmetstvo - demokratske koalicije. Iz okolice Ace Stanojevića se doznava, da nameravajo poslati že v prihodnjih dneh v Zagreb svoje emisarije, ki naj bi stali KDK konkretne predloge.

Tudi dr. Korošec in Velja Vukičević sta se včeraj in danes posvetovala s svojimi pristajši. Prav tako tudi iz njihovih vrst naglašajo, da bo vlada sama prevzela inicijativo za dosego sporazuma s KDK, utemeljujoč to z državnimi interesi. Seveda pa bi dr. Korošec in Vukičević želela, da bi ostala na krmilu še nadalje sedanja koalicija, kateri naj bi se pridružila KDK. V dobro poučenih krogih se celo naglašja, da bosta voditelja KDK morda že prihodnje dni pozvana v avdijenco, da preko krone stavita svoje pogoje in zahteve.

Tekom današnjega dne so se začeli zbirati v Beogradu tudi vladni poslanci, ki se pripravljajo za zasedanje Narodne skupščine, ki se bo sestala v petek 12. t. m. Med njimi vlada velika neorientiranost v situaciji in na vse strani iščejo točnejših informacij.

Zagrebski župan išče pomoči pri režimu?

Zagreb, 10. oktobra. Kakor se zdi, je večina v zagrebskem občinskem svetu že definitivno zapečatila usodo mesta župana Vekoslava Heincla, ki so mu predložili ultimatum, naj odstopi ter so mu celo stilizirali besedilo njegove ostavke, ki je pa noče podpisati. Današnji listi pa poročajo, da išče g. Heinzl pomoči pri vladi. Že delj časa se je opazalo, da se vedno bolj nagiba k režimovcem. Njegovo hvaleisanje, kaj vse je izposloval za občinjo v Beogradu, je bilo pravaškim krogom že delj časa sumljivo. Sedaj beležijo listi, da je prišel konferirati z demokratskim občinskim svetnikom dr. Otonom Gavrančičem, katerega je predvčerajšnjem tudi posetil. Dr. Gavrančič ima tvoriti zvezo med županom Heinclom in predsednikom vlade dr. Korošcem. Po tem sestanku je dr. Gavrančič odpotoval v Beograd. Kaj namerava župan Heinzl ni še znano. Domneva se, da skuša izposlovati svoje imenovanje za komisarja ob istočasnem razpustu občinskega sveta. Zagrebski listi opozarjajo javnost na to čudno postopanje župana Heincla v času socialnega bojkota režimskih predstavnikov in pristajev.

Zaostritev spora v starokatoliški cerkvi

Zagreb, 10. oktobra. Pred nekoliko dnevi je starokatoliški škof Kalogieria sklical sabor staro - katoliške cerkve, da bi rešil spor, ki je nastal med njim in upravnim odborom. Njegovi nasprotniki pa so sklicali sejo upravnega sveta za par dni pred saborom škofa Kalogieria. Kakor se trdi, hoče upravni svet na svojem saboru obtožiti škofa Kalogieria in predlagati njegovo odstavitev. Člani starokatoliške cerkve so razdeljeni na dva tabora. Obe skupini trdita, da imata večino, kar se bo pa šele pokazalo na sklicanih saborih. Lahko je mogoče, da na nobeni strani ne bo zmagač načelo demokratizma, da bi se manjšina pokorila večini, kar bi dovedlo do razkola starokatoliške cerkve.

Zarubljeno gledališče v Splitu

Split, 10. oktobra. Včeraj je prispel semkaj tajnik sarajevskega gledališča, da uredi dolgove splitskega Narodnega gledališča, ki je z letošnjo sezono prešlo iz državne uprave v roke mestne občine. Odersko opremo bi namreč moralo prevzeti sarajevsko gledališče, ki ostane še nadalje v državni upravi. Ko pa so odposlanci sarajevskega gledališča prišli v Split, da prevzamejo dodeljeno opremo, se je izkazalo, da je vse zarubljeno. Deloma je zarubil gledališče Urad za zavarovanje delavcev, deloma pa privatni trgovci, ki doslej na noben način niso mogli priti do denarja.

Ureditev naših odnošajev z Grčijo

Danes opoldne so pričeli oficijelni razgovori med zastopnikom zunanjega ministra dr. Šumenkovićem in Venizelosom.

— Beograd, 10. oktobra. Ministrski predsednik Venizelos je bil včeraj ob 6. zvečer sprejet v avdijenco pri kralju. Zvečer se je vršil njemu na čast banket v grškem poslanstvu. Danes popoldne je Venizelos posetil dr. Korošca in zastopnika zunanjega ministra dr. Šumenkovića, na kar se je odpeljal na Avalo in položil venec na grob neznanega junaka.

Pogajanja za rešitev spornih vprašanj med Grčijo in našo državo bodo pričela šele popoldne. Zvečer priredi ministrski predsednik na čast Venizelosa banket v Palace-hotelu.

Povodom bivanja Venizelosa je postal vodja zemljoradnikov Joca Jovanović izjavo, v kateri naglašja med drugim: »Če namerava Venizelos skleniti z nami slično pogodbo, kakor jo je sklenil z Italijo in kakor jo namerava skleniti z Albanijo, potem je ta pogodba za nas brezpomembna in bo samo pomnožila arhiv Društva narodov. Nas vežejo z Grčijo važnejši interesi, predvsem vprašanje solunske luke in specijelni interesi medsebojnih odnošajev balkanskih držav. Pakt, ki bo sklenjen med Beogradom in Ate-

nami, bi moral sloneti na devizi »Balkan balkanskim narodom«. Ta pakt bi moral rešiti vsa sporna vprašanja, ki še obstojajo med obema državama, ne da bi bil kakorkoli naperjen proti katerikoli drugi državi.

— Beograd, 10. oktobra. Grški ministrski predsednik Venizelos se je opoldne vrnil iz Avale ter se podal v vladno predsedstvo, kjer se je sestel z zastopnikom zunanjega ministra dr. Šumenkovićem. Razpravljala sta do 13.20 o rešitvi spornih vprašanj. Odhajajoč iz ministrskega predsedstva, je Venizelos izjavil novinarjem, da se bodo razgovori nadaljevali popoldne in jutri. Venizelos upa, da bo dosežen v vseh vprašanih prijateljski sporazum, ki bo zadovoljeval obe državi. Zahtevo novinarjev, naj bi jim podal kake podrobnejše izjave o morda že rešenih vprašanih, je Venizelos odklonil z izjavo, da so pogajanja še v teku. Iz tega sklepajo, da pogajanja ne potekajo tako gladko, kakor so pričakovali v vladnih krogih. Venizelos ostane v Beogradu do jutri zvečer, nakar se bo vrnil po večtedenski odsotnosti v Atene.

Kako so bili prijatelji dr. Korošca nagrajeni

Peljali so se zastoj v Beograd, tam pa so jedli in pili na državne stroške in na račun solunskih žrtv, ker je bilo treba nagraditi njihove zasluge za proboj solunske fronte.

Prvenstvo do brezplačnih vozniških kart na pot v Beograd na solunsko proslavo so imeli v Sloveniji predvsem Orli. Jugoslovanski sokolski savez ni dobil nobene. Da so Orli zaslužili brezplačne vozne karte, priča najbolje okoliščina, ki jo je imela orlovska Zveza ob pričetku svetovne vojne, v kateri sporoča svojim organizacijam med drugim: »Po običajih se bodo osnove policijske straže po navodilih deželnega odbora. Orli, bodite med prvimi, ki se bodo dali na razpolago za tozadev. službo županov! Preizkušena vaša disciplina bo olajšala to potrebno organizacijo. Preštudirajte natančno tozadevna navodila in pritegnite v krog tega dela vse svoje tovariše, ki stojijo še morda izven naše organizacije.

Bodite na straži, da ne bodo sedaj zapeljivi, katerih je še mnogo med nami, skušali med ljudstvom sejati svojih pogubonosnih semen, vzbujati med ljudstvom nezadovoljnosti in pripravljati tal za svoje krive nauke in nazore.

Za katere krive nauke je tedaj šlo in v kako svrhu so morali Orli vršiti policijsko službo, dokazuje pač najbolje tedanje pozivanje »Slovenca«, glasila SLS, da naj se ovajajo val, ki bi karkoli vršili »velesrbsko« propagando. Naj navedemo izmed neštetihih takih pozivov samo notico, ki jo je objavil 8. avgusta l. 1914 in ki se glasi:

»Po deželi se še dobe nekateri hujskači, ki lažejo, da je vojsko zakrivila naša stranka. Prosim, da se vsak tak hujskač naznači, navedejo natančno njegove besede in priče. Preskrbelo se bo, da se tako hujskaštvo temeljito uduči. Vsakdo ve, da je sedanjih dogodkov kriva polna velesrbska propaganda in njene nesramnosti. Naša stranka je storiла svojo patriotično dolžnost, da se je srbski agitaciji uprla z vso svojo silo in da se je takoj odločno izrekla, da pri nas velesrbski propagandi ne sme biti mesta v nikakršni obliki. To stališče je stališče našega ljudstva. Da tako ostane, bo poskrbelo naše ljudstvo.«

Proti komu je bilo naperjeno pisanje klerikalnega glasila, je bilo jasno razvidno tudi iz uvodnika, ki ga je objavil po demonstracijah proti Srbiji dne 30. julija in v katerem pravi med drugim: »In Ljubljana, naše glavno mesto, tista Ljubljana, ki se je nedavno pripravljala sprejeti v svojem zidovju 1500 srbskih Sokolov, ki so imeli nečuvno nesramnost priglasiti svojo udeležbo na vsesokolski slavnosti v Ljubljani, akoravno pripadajo organizaciji hudobeske, morilske »Narodne Odbrane« — tista Ljub-

ljana je pretekli torek zvečer (Ko je govoril sedanjí predsednik oblastnega odbora dr. Natlačen plani in nahujskani množici s kandelabra pred deželnim dvorcem in ko so prišli iz stolnice blagoslovljati na Vodnikovo trg demonstrante z monarhoo. Op. ured.) enodušno z doslej nepoznamim entuziazmom demonstrirala zoper Srbe in za Avstrijo in njenega vladarja. »Doli s Srbijo! Fej! Doli s Srbijo! Fej Srbija! Živela Avstrija! Živio naš cesar!«

In tajništvo SLS se izdalo takrat »strogo zaupno« okoliščino na svoje organizacije, v kateri jih je pozivalo, naj odgovore na vprašanja: »Ali se opazja v vašem kraju kak pojava velesrbsstva, odnosno protiaustrijskosti? Od katere strani? Ali se razširja v vašem kraju časopisje? Kdo ga razširja? Kdo je v vašem kraju naročnik kakšnega slabega lista, kot so: »Slovenski Narod«, »Dan«, »Naš glas«, »Slovenski dom«, »Učiteljski tovariš«, »Sava«, »Zarja« itd. V katerih gostilnah ali drugih javnih prostorih je kak tak list razporežen in kateri? In tajništvo SLS je tem vprašanjem pristavilo prošnjo: »Prosim, da najnujnejši odgovor na ta vprašanja, da bo vedelo strankino vodstvo v pravem času ukreniti vsa potrebna sredstva.«

Tedaj je bil v vodstvu SLS tudi dr. Korošec...

Včerajšnje beograjsko »Vreme« poroča: »Po deželi na Banjici je bil prireditel obred za 25.000 povablencev, toda došlo jih je nad 50.000. Po vsem Banjskem brdu so se kadili ognji, pekli voli, odprli so okoli 1000 sodov piva, jedlo in veselilo se je celo popoldne.«

Bogve, ali se je našim Orlom in njihovim prijateljem, ki so se pripeljali v Beograd na proslavo proboja solunske fronte, ki so se odlikovali v avstrijski policijski službi, kaj kolcalo, ko so na Banjici jedli in pili zastoj na državne stroške in na račun žrtv proboja solunske fronte, ki jih je nedvomno pomnožilo klerikalno šurvanje med svetovno vojno? Poštenemu človeku se v dno duše gabi tako farizejstvo. Fej, gadja zalega!

Toliko še za komentar k včerajšnjemu članku v »Slovenca« o proslavi obilnice proboja solunske fronte v Beogradu, v katerem je zapisal o slovenskih samostojnih demokratih: »Nobenega zastopnika liberalnih organizacij ni bilo mogoče opaziti. Kaj je liberalcem država, kaj narodno slavlje, kaj kri junakov, kaj spomin junakov... Oni so dobri patrioti za dobro nagrado...«

Pisane zgodbe iz naših krajev

Krvava rodbinska tragedija. — Brivec brez sledu izgini. — Lokomotiva zavozila v šolski vlak. — Požar v rudniku. — Obsojena, ker je razžalila dr. Korošca.

V občini Temerin se je odigrala pred dnevi krvava rodbinska tragedija. Posesnik Miha Zseli je ustrelil svojo svaka Ivana Pastorja. Oddal je nanj 4 strele iz samokresa ter ga na mestu ubil. Vzrok krvave tragedije je bil nesrečni zakon Zselijeve sestre z Ivanom Pastorjem, ki se je oženil pred 17 leti. Zakonske sreče je bilo kmalu konec, ker je začel mož pijačevati in zamenjati svojo družino ter tepsti ženo. Pastor je bil doma tako nasilen, da je njegov 16 letni sin l. 1918 moral zapustiti očetovo hišo. Tragedija je dosegla višek, ko se je Pastor seznanil z neko ničerno žensko, s katero je zapravil ves svoj denar. Zaradi razpisa življenja je bil Pastor prisiljen, da je začel prodajati svoje imetje. Tako je po malem prodal najprej hišo, potem pa še posestvo. Ko ni imel več denarja, se je ohladila tudi ljubezen njegove ljubice. Pastor se je vedno bolj udajal pijači. Domov je prihajal pijan in je razgrajal ter razbijal pohištvo. Ženo je trpinčil tako, da je morala iskati pomoč pri sosedih. Žena ni mogla več prenašati podivjanega moža in je zapustila njegovo hišo ter se vrnila k svojim staršem. Opetovano se je vrnila k možu, ki je objubil, da se bo poboljšal. Ostalo je pa samo pri objubah. Ker Pastor ni imel več pare v žepu, je zahteval od žene, da mu preskrbi denarja pri starših, drugače da umori njo in njenega 20-letnega sina. Življenje pri možu je bilo za ženo vedno neznošnejše, zato se je zopet vrnila k staršem. V soboto je Pastor zopet obiskal svojo ženo, da bi jo pregovoril, da se vrne k njemu. Spotoma je srečal svojega svaka Zselija. Šla sta v gostilno in ostala skupaj do večera. Pastor je prosil svaka, naj mu pomaga pregovoriti ženo, da se vrne k njemu. Izpila sta nekaj litrov vina in se napotila domov. Pred hišo se je Zseli poslovil od svaka, ki je pa tudi rnil v hišo, da bi govoril z ženo. Zato sta se sprla. Zseli je tekel v hišo, kmalu je vdrl skozi vrata Pastor. Ko se je prikazal na pragu, so počili štirje strel in Pastor se je zgrudil mrtev na tla. Prihitieli so sosedje in našli Pastorja v mlaki krvi na pragu. Orožniki so Zselija takoj aretirali. Obdukcija je dooznala, da je bilo na Pastorja oddanih več strel, od katerih sta bila dva smrtna. Ena krogla je obšla v glavi, druga pa je prebila srce. Morila so orožniki izročili sodišču v Novem Sadu.

Rudolf Rodič je imel brivnico v Zagrebu. Bil je oženjen in oče dveh otrok. Trudil se je ves dan v svoji delavnici in tako preživljal družino in sebe. Mož se je pa vedno bolj udajal pijači. Začel

je zapravljati več, nego je zaslužil in pred meseci je prišel tako daleč, da je moral prodati svojo brivnico. Z izkupičkom je odpoval v Krško, kjer ima baje sorodnike. Ženi je pred odhodom izjavil, da gre po poslih. Čez nekaj dni je žena dobila pismo iz Krškega, v katerem ji moč sporoča, da ne more več tako živeti in da bo skočil v Savo. Preplašena žena je o tem takoj obvestila policijo in svojega brata Josipa, ki je odpoval v Krško. Policija je izdala tirnico za brivcem, v Krškem so pa bratu povedali, da je Rodič, brivski obrtnik, skočil v Savo v samomorilnem namenu in da njegovo truplo reka še ni naplavila. Ljudje, ki so videli, kako je Rodič skočil v Savo, so pripovedovali, da je samomorilec nekaj časa plaval, potem pa izgini v valovih. Mogoče je tudi, da se je rešil na obalo in je samo fingiral samomor. V Krškem je živel nekaj dni zelo razkošno in zapravil denar, ki ga je dobil za brivnico. Mesec pozneje pa je neki Rudolfov znanec javil, da se Rodič muči v Kranju. Teden kasneje so ga videli v Šibeniku in nato v Zagrebu. Vse to so sporočili obupani materi in ženi, ki mora zdaj noč in dan delati, da preživi sebe in dva od očeta zapuščenega otroka.

Iz Koprivnice poročajo, da se je pripetila na postaji Drnje težka železniška nesreča. Lokomotiva je zavozila v šolski vlak, ki oskrbuje promet med Botovim in Koprivnico. Nesrečo so zakrivila napačno postavljena kretnice. Lokomotiva je na kolodvor vozila z veliko brzino. Ker je bila gosta megla, je strojevodja opazil šolski vlak, ko je bilo že prekasno, da bi ustavil lokomotivo, ki je zadela v vlak s tako silo, da je en vagon šolskega vlaka skočil s tira. Na vseh ostalih vagonih pa so popokala stekla. V vlak je bila večina šolska deca. Po karambolu je nastala v vlaku strašna panika. Dva dijaka realne gimnazije v Koprivnici Josip Tomazič in Slavko Majtan sta dobila težke poškodbe na glavi in so ju prepeljali v bolnico. Mnogo uencev pa je bilo lažje ranjenih in so ostali v domači oskrbi. Železniška direkcija v Zagrebu je poslala na kraj nesreče posebno komisijo, ki bo uveljavila preiskavo in krivce nesreče primerno kaznovala.

Iz Sarajeva poročajo, da je predišnočnim izbruhnil velik požar v Dobrlinu v premogovniku Lješani Dobrlin. Požar je nastal kmalu po polnoči in se je hitro širil kljub takojšnji akciji gasilcev. Požar je vpepel separacijo z vsemi stroji, ki so bili v tej zgradbi. Razširil se je tudi na postajo in je uni-

čil tudi njo. Iz bližnjih vasi so prihitieli gasilci, katerim se je posrečilo po več urnem naporu gašenje požar lokalizirati. Sestala se je takoj posebna komisija strokovnjakov, ki je cenila škodo na 2 milijona Din. Kako je nastal požar, še niso ugotovili. Bil je pa najbrž zlobno podtaknjen. Orožniki so uvedli strogo preiskavo in aretirali dva osumljenca, ki sta se ponoči potikala okoli premogokopa.

Špeditersko podjetje je pripeljalo nekemu zagrebškemu trgovcu blago s kolodvora. V računu je bila poleg drugih tudi postavka 60 Din za spis računa. Trгоvec je plačal račun, 60 Din za račun pa ni hotel plačati. Inkasator špedicijskega podjetja je neka Slovenka. Ker je ta trdovratno zahtevala od trgovca, da ji plača tudi ostalih 60 Din, je gospodična, ki je v tej trgovini plačevala račune, zabrusila inkasatorici v obraz: Pojdi v Slovenijo, kjer je tvoj Korošec. V Zagrebu ne boš delala svinjarji! Slovenka je takoj zapustila trgovino in prijavila službujo čemu stražniku na cesti, kako je uslužbenka v trgovini razžalila njo in največjega Slovenca. V prijavi je pa navedla, da ji je uslužbenka rekla: Pojdi v Beograd, kjer delajo svinjarje in kjer je Korošec. V Zagrebu ne boš delala svinjarji. Na podlagi prijave je bila uslužbenka poklicana na policijo, kjer so jo temeljito zaslišali. Dežurni uradnik jo je kaznoval na 200 Din globe češ, da je razžalila aktivnega ministra, ministrskega predsednika in otranjega ministra. Dežurni uradnik je uslužbenko vprašal, koliko ima mesečne plače. Ko mu je odgovorila, da dobi 1000 Din in da 800 Din za hrano in stanovanje, jo je uradnik kaznoval za znesek, ki ji mesečno ostane od plače. Če bi uslužbenka izjavila, da ima 2000 Din plače, bi bila gotovo obsojena na 1000 Din.

Pohujšanje

Kakor bi bilo včeraj... Sokratova umetnika - filozofa obsodi narod na smrt: Ker je pohujševal mladino. Vzvišenomno izpise čašo strupa. In morala je bila rešena! Plato piše s solzami Apologijo, ki bi jo lahko govoril učenci:

Čudimo se, surmimo: Ali je bilo kaj takega mogoče v solni Heladi...? Pridem včeraj, takorekoč rodoljub z dežele, kjer gojimo raznovrstne čednosti, in čitam plakate. Mal, rdeč listič kriči z belega gledališkega lista: Za mladino neprimerno!

Aha! To bo pa menda dramatizacija Ewersove Alraune ali pa vsaj Schnitzlerjev Reigen...

Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Spisal Ivan Cankar. Oči mi izstopijo, usta se odpro sama od sebe. Strmim ko mumija... Zahvali vse svetnike, posebno pa svojega patrona Janeza Krstnika ob glavo dejanega, da si jo pravočasno naravnim potom odkuril, o Cankar! Zgodilo bi se namreč lahko, da bi bil moral tudi ti žrtvovati Eškulapu petelina. Zakaj pohujšanje je pohujšanje, morala pa morala!

Nepobitno dejstvo je in ostane, da vendar napredujemo. Toliko in toliko let pred Kristusom so kulturni narodi umetnike in razbojnike pitali s strupom, danes pa zadostuje rdeče svarilo, kot nekak: Pozor na vlak! O vi nahodni cerkveniki v svetem hramu našem...! Je zaklical Cankar nekoč svojim recencentom. Danes bi vprašal: »Kaj je neprimernega, o cenzorji? Pa pač ni tisto: Stoj! Polubi mi noge! Ojej, ojej! Kaj ne vidite desetletnih šolarjev, ki gledajo tako silno pametno in se pogovarjajo o vsem tem, le o štoriki ne. V peti gimnaziji predava profesor somatologije človeka. Človek - homunkulusa neutrius generis. Seveda radi morale! Študenti se pa pomenkujejo o gonoreji. O morala, morala! »Saj ni mogoče to nič več pohujšati. Samega zlodeja si opeharil, o Peter!«

Vzgojite mladino k morali s poukom, ne izvajajte je pa z rdečimi papirnatiimi prepovedmi!

Takale rdeča reklama, takorekoč uradno ugotovljena, bo storila seveda svoje, da bo polnila hišo umetnosti s pohujšanji željnimi. Gmotni uspeh bo nemara dober: Aber Liechen, was willst du noch mehr...!

V dunajskem Pratru imamo tudi tako reč: Intimes Theater. Intimen je pa seveda je naslov, pa vendar vleče... Desetletnico Cankarjeve smrti obhaja narod v istem občinstvenem pohujšanju, ki ga je on tako kruto bičal. »Slikal sem vami vso grenko temo, da bi željne oči temboi vzljubile luč; vi ste me pa proglasili za pesimista.«

Ob desetletnici njegove smrti, ob dvajsetletnici primirja pa uvrstimo to njegovo najtragičnejše delo javno pod šund, celo na prvo mesto.

PROSVETA.

Drama: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Za mladino neprimerno.

Kino Matica: 6 devotič išče stanovanja. Za mladino neprimerno.

V bibliji je zapisano: Ne mečite biserov svinjam, da se ne obrnejo in vas na ogrizejo.

Dano v šentflorjanski dolini v letu Gospodovem MCMXXVIII.

C. II.

Praktičen mož.

— Zakaj si se poročil z manjšo hčerko gospoda X? In zakaj si se sploh oženil?

— Sploh sem se oženil, ker mi je bil potreben denar. Z manjšo sem se pa poročil po priložnosti. Če že moraš, izberi vedno manjšo ženo.

Neverjetno postopanje ljubljanske policije

Za bolnico je prišla na vrsto policija. Kakor znano, je namreč nedavno izšlo vodstvo deželne bolnice ukaz, da nihče ne sme poročati v javnost o tem, kar se godi v bolnici. Javnost ne sme izvedeti za nobeno nesrečo, o življenju v bolnici sploh ne sme biti informirana.

Slične konzervativne, naravnost reakcionarne prakse se je sedaj poslužila tudi ljubljanska policija, ki je bila dosedaj namram poročevalcem listov že itak skrajno ozkosrčna. Te dni so dobili namreč posamezni referenti na policiji striktna navodila, da razen g. Zajdel ne sme listom nihče dajati informacij. Ta sklep se nanaša na poročilo o strahovitih blejskem zločinu, o katerem smo v soboto poročali. To poročilo, ki je nedvomno zelo zanimivo, je dobil naš poročevalec na vpogled med akti in poročili policijskega referenta gosp. Ljubiča, ki je že več dni na dopustu. Policiji nikakor ni po volji, da so listi prinesli vse podrobnosti strahovitega zločina. Policiji se zdi bolj umestno, da ostane zločin javnosti še nadalje prikrit. Ni ji ljubo, da orožniki na podlagi informacij, ki jih priobčujejo listi, čim prej ugotove identiteto umorjenke ki itak ni domačinka in da lahko ukrepejo vse potrebno za zasledovanje zločinca.

Ne! To se zdi ljubljanski policiji nesposobno in škodljivo. Listi preveč vedo in ne smejo poročati! Postopanje ljubljanske policije je res naivno. Tako menda postopa samo še policija kje v Kalabriji ali v Piskopeji.

Blejski primer pa ni edini. Lahko bi navedli celo vrsto drugih primerov. Tako policija ni dala nobenih pojasnil v orjunaški aferi niti v zadevi zagonetnega umora trgovca Pipana, ko je med tem že javna tajnost, da je zločinec sidišču znan in da so bile izvršene senzacionalne aretacije. Policija ne da nobenih pojasnil o begu Ljubljancana A. niti o aretacijah sumljivih tipov ali komunistov.

Tatvina na Sv. Petra cesti ni za javnost! pravi policija. O orgijah ne moremo poročati, javnost se bo škandalizirala! Tisti delavec iz Rožne doline je bil sicer radi sum umora aretirani, toda v interesu preiskave tega ne moremo poročati.

In tako dalje. Večna pesem! Lahko bi navedli nebroj primerov, ko se dela policija naravnost nevedno o stvarih in dogodkih, o katerih pa že čivkajo vrabci na strehah. Danes n. pr. na policiji še vedno ni bilo nobenega poročila o včerajšnjih samomorih, dasi je ena žrtev že umrla. Poročil tudi ni bilo včeraj. Samo male tatvine in kolearske nesreče še najdemo med poročili, vse drugo pa ni za javnost...

In če pridejo radi pomanjkljivosti poročil ljubljanske policije v liste netočna poročila, si policija pere roke, kakor Pilat in pravi prizadeletni: »Mi tega nismo poročali, pojdite v redakcijo in zahtevajte popravek. Ne vemo, kdaj se bo ljubljanska policija otresla filistrskih in konservativnih nazorov in kdaj postane vsaj toliko tolerantna, kakor je n. pr. zagrebška. Če policija v bodoče ne bo hotela dajati poročil, si jih bomo pa znali polskati sami, pa magari da ji bo to ljubo ali ne. Bolnica in policija sta v službi občinstva, ne pa narobe. To naj si gospodje zapomnijo.

Prosveta „Duše“ na šentjakobskem odru

Šentjakobčani so otvorili svojo VIII. gledališko sezono s Petrovičevimi »Dušami«. Hkrati je to bila 100. predstava Milana Kosačka, ki je eden glavnih stebrov tega diletanskega odru. Pecija Petrovič je močan dramaturg, močan dramski talent. Žal, da se dolgo ni oglasil z novim odsrskim delom. Menda tudi tega umetnika, ki živi v Zagrebu in se je posvetil filmski režiji, borbava za vsakdanji kruh ovirata, da se ne razmahne do popolnosti.

»Duše« so močna drama. Nemara je v njih preveč solz, pa to ni poglavitno. Petrovič je v tem delu globoko dojel duše kmetkega naroda, kakršni smo mi, in jih podal z vso tragiko, ki je v njih. Ta tragika je splošno človeška in še posebno naša.

Sreče ne išče samo gospodski človek; to hrepenenje z vsem razočaranjem, bolelostjo in radostjo ima tudi preprost kmetijski fant Stefan. To hrepenenje ga odtrga od domače grude in ga požene v Ameriko, kjer mu tulci sasa kri in mozeg: tragika naše domovine. Njegova ljubica Lela zapuščena obupava in umira od hrepenenja po izgubljenem fantu. Omoži se z Nikolo, ne iz ljubezni, ampak samo, da živi pod streho, kjer je prebivala njena resnična ljubezen. Stefan se vrne iz Amerike. Leli se odpre rana ljubezni, možu pove, da ga ne ljubi, ker ljubi le Stefana. Amerika je uničila njeno ljubezen in s tem tudi njo samo; zato gre v smrt. Nikola nima več obstanka pod isto streho s Stefanom, zato se napoti v Ameriko. Preden odide, se mu pa razodene vsa lepota zemlje, ki ga je rodila. Spomlad je, gruda črna pluga in brane. Veliko spoznanje prešine Nikolo. Ne grem v Ameriko, tu ostanem na svojem. Bogati, pripravi pluj, orat pojdemo!

Pecija Petrovič je to snov porabil za tri-dejanski dramo »Duše«. Tehnična stran priča, da je Petrovič v teatru domač in da ga ljubi. Delo je v tem pogledu nadpovprečno. Uspeh Šentjakobčanov v tem delu je bil nad vse pričakovanje lep, kar je zasluga odlične Karusove režije in požrtvovalnega truda spoštih in osveženih igralcev.

Grupova je odigrala kmetko mater z vso tragiko materinstva. Košak je Stefana podal svojevrstno dobro: vendar ni bil v popolnem skladu z režijo »Duše«, ki so ga obdajale. Bil je premalo elementaren. Gledovec je igral Nikolo. Ta kreacija in kreacija Karusovega hlapca Bogalja sta bili najpopolnejši v drami. Petrovičeva kot Lela nas je presenetila s fino, lepo, v vseh otenkih doživljeno igrjo. Pirčeva, ki je začetnica na odru, je igrala rolenko Stano in obeta

mного; nekaj zdravega, močnega je v njej. Tako so šentjakobski igralci otvorili letošno sezono nadvse razveseljujo in obetajoče. Karus je pa vnovič dokazal, da ni samo prvovrsten igralec, ampak tudi izredno inteligenten in zmožen režiser. — nek.

Danes igra vlogu Julije v tragediji »Romeo in Julija« gospa Mila Saničeva. Jurij, 11. t. m. se ponovi prikrat zabavna komedija »Kukuli«, ki je dosegla pri premijeri izreden uspeh pri občinstvu. Ga. Avgusta Danilova proslavi svoj štiridesetletni jubilej oderskega umetniškega delovanja v drugi polovici tega meseca. Nastopila bo v zanimivem Capkovem delu »Stvar Makropulos«.

Beleznica

KOLEDAR.

Danes: Sreda, 10. oktobra 1928; katoličani: Fran; pravoslavni: 27. septembra, Stremil.

DANASJŠNJE PRIREDITVE.

Drama: »Romeo in Julija«. B.

Kino Matica: »Šest deklic išče prenočišča«.

Kino Ideal: »Ob zori«.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Bohinc. Rimska cesta in Levstek, Resljeva cesta.

— Službeno iz LHP-a. Seja upravnega odbora se vrši v četrtek ob 20. uri v posební sobi kavarne Evropa. — Tajnica.

Ponos Rožnodolčanov

Pepe iz uredništva ima v Rožni dolini krojača, ki mu dela po meri na kredo hlače in je zelo zadovoljen z njim. Imena ne sme izdati, kajti bi bil naval na njegovo umetnost potem še večji in bi ostal Pepe za božične praznike brez hlače. Ampak ni v Pepetovih hlačah vse, kar se čuje Rožne doline. Ljubljana ima okrog sebe še druge doline in vasi, postavim Kravjo dolino ali Kurjo vas, to da te še senca niso v primeri z Rožno dolino. Že ime samo pravi, da je to dolina rož. V dolini solz pa takale dolina rož ni karsi bodi. V Rožni dolini cveto noč in dan, v letu in zimi rože. Ene čez zimo in ponoči usahnejo, zato pa razcveto druge, tako da si hodijo Ljubljanci v Rožno dolino izbirati neveste, ki so takisto same rože. Rožnodolska dekleta so rože, rožmarin, peršilček, korenje in koleraba okrog rožnodolskih hiš tudi in tako je vsa dolina ena sama roža. A med rožami, ki ne rasto pri nas v mestu, je videl naš pesnik pol zasenečen, tih obraz in tako je izpolnjena tudi božja zapoved, da naj se ljubimo in množimo.

Sploh je Rožna dolina najlepša med našimi dolinami in zdaj bo še lepša, ko jo bo napajala čista savska vodica. Dolgo Ljubljanci niso privoščili Rožnodolčanom pitne vode. Sami so prali v nji grešna telesa, sosedom je pa še piti niso dali. Nazadnje so pa spoznali, da zimske in nočne rože brez pitne vode ne morejo duhteti in zdaj bodo imeli tudi Rožnodolčani pipe v kuhinjah. Če ste so že razkopane in cevi položene, samo voda še ne teče po njih, pa bo kmalu. In kako ponosni so naši skromni sosed, da jim bo tekla čista vodica kar v hiše! Pravijo, da so pripravljani v zahvalo urezati vsem Ljubljancem za božjo nove hlače na kredo, samo če jim pošljejo za vsake po tri metre blaga, da bodo imeli krpe za snajenje novejih pip. In tisto jim ne gre v glavo, da bo tekla voda iz Ljubljane, pa bo vseeno čista. Pa si po nepotrebnem belijo glave, kajti gre vsa nesnaga iz Ljubljane proti Kravji dolini in Kurji vasi, v Rožno dolino si pa ne upa, da bi rože ne usahnile.

Iz policijske kronike

Radi suma tatvine kolesa je policija aretirala včeraj Filipa G., radi sumljivega potikanja pa Milana R. V zapor sta morala tudi muslimana Mehmed M. in Hasan V., ki sta izgnana iz Ljubljane. Druščino jima je delal Josip L., ki se je nedostojno vedel. Milna F. in Jakob P. sta romala v zapor, ker sta beračila po mestu.

Včeraj je policija izročila sodišču Ano Höfelovo, ki je tuji lastnik precej nevarna in je zato morala v žensko kaznilnico v Begunje. Pretekli mesec pa jo je Ančka pobrisala iz zapore in se klatila po deželi in mestu. Te dni se je vrnila v Ljubljano, kjer so jo takoj spoznali in izročili sodišču.

Kolesarski tatovi so pridno na delu. Včeraj sta bili zopet ukradeni dve kolesi. Eno je tat odpeljal izpred hiše št. 2 na Gospodarski cesti. Kolo je bilo last dr. Viktorja Staculca in je bilo vredno 1200 Din. Bilo je znamke »Waffenaar« in črno pleskano. — V Tavčarjevi ulici je pa pustil brezovjavi molster včeraj popoldne pred neko hišo za hip svoje kolo in šel po opravkih. Ko se je vrnil, ni bilo kolesa nikjer. Nekdo je sedel nanj in se neopazno odpeljal. Kolo je bilo znamke »Kinta« s tvorniško številko 546.179, vredno 1200 Din.

V nedeljo je bil na trgatvi v gostilni Ivana Rozmana na Sv. Petra cesti tudi mizarski mojster Matija Andlovic. Ko je hotel domov, je opazil, da mu je nekdo izmaknil lep površnik, vreden 600 Din, za nameček mu je pa odnesel še 250 Din vreden klubok. — Služkinji Pepci Kravs iz Potončkovce ulice je nekdo ukradel par čevljev in nogavice. Kravsova ima 160 Din škode.

Moderno darilo.

— Kaj je vam dala soproga za srebrno poroko?

— Lep šopek.

— A vi niti?

— Škatlico izbornih cigar.

Ana Karenina

je triumf filmske umetnosti. Ljubavni par
Grete Garbo — John Gilbert

očara in gane v dno duše slehernega gledalca.

Svečana premijera z uvodnim govorom pisatelja g. Vladimir Levstika
jutri ob 8 uri zvečer v

ELITNEM KINU MATICA.

Dnevne vesti.

— Tudi za učitelje petja in telovadbe ni kredita. Lani so mnogi kandidati absolvirali tečaj za učitelje telovadbe in petja na srednjih šolah. Srednjim šolam so nujno potrebne te učne moči, ker jih nekatere sploh nimajo. Vkljub temu so pa mnogi absolventi tečajev ostali brez službe, ker ni bilo kredita. Vsi prizadeži učitelji telovadbe in petja bodo morali čakati do prihodnjega leta ali pa se vrniti v osnovne šole, dasi je v odloku o tečajih telovadbe in petja in v pooblastilu v finančnem zakonu izrecno rečeno, da morajo biti po absolviranem tečaju nameščeni na srednjih šolah. Za šole pri nas ni kredita, za razne nepotrebne stvari je pa vedno dovolj denarja. Naj bi se bila država nekoliko omejila v nepotrebnem pompu s proslavo 10letnice proboja sultinske fronte, pa bi bilo dovolj kredita za vse šole in redukcijo srednjih šol bi ne bila potrebna. Junačkom, ki so položili svoje glave za naše osvobodjenje in ujedinjenje, tak pomp itak ni potreben.

— Italijani že izkoristajo nettunske konvencije. Italijansko društvo »Pro Dalmacija« je začelo zbirati kapital za velike investicije v Dalmaciji, zlasti v Splitu in v okolici. Doslej je zbralo že 85 milijonov lir. Kako velike skomine imajo Italijani po Dalmaciji, priča dejstvo, da je prispevala za italijansko ekspanzijo na naših tleh samo ena milanska tvrdka 15 milijonov lir. Italijanski kapital namerava v prvi vrsti izkoristiti svo vodno silo na rekah Cettini in Krki ter zgraditi več novih tovarn, večino v splitski okolici. Društvo »Pro Dalmacija« hoče namestiti v nova italijanska podjetja 5 do 8000 italijanskih delavcev. Če podje tako naprej, se bo kmalu uresničilo vse, kar smo napovedovali pred ratifikacijo nettunskih konvencij.

— Za povzdigo tujkega prometa. Odsek za turizem v trgovinskem ministrstvu je poslal Savezu za pospeševanje tujkega prometa okrožnico, v kateri naglašajo potrebo čim večje propagande za naša letovišča v inozemstvu. V kratkem bo sklicana širša konferenca, na katero bodo povabljeni novinarji, politiki in razne ustanove. Na konferenci bodo določene smernice za propagando in povzdigo tujkega prometa. V Splitu se bo vršila 16. t. m. konferenca, na kateri se bo razpravljalo o pripravi za zimsko sezono v Dalmaciji in za tujski promet v prihodnjem letu. Te konference se udeležijo tudi zastopniki tujko - prometnih uradov Srednje Evrope.

— Sprejem v višje pedagoške šole. Kandidati, ki hočejo biti sprejeti v višje pedagoške šole, morajo vložiti prošnje do konca tega tedna. Kandidati morajo imeti tri leta prakse na osnovnih šolah in praktični učiteljski izpit. Prednost pri sprejemu imajo kandidati z odličnimi izpričevanji. Če bo pa teh premalo, bodo sprejeti tudi kandidati s slabšimi izpričevanji.

— Proračun prometnega ministrstva. V finančnem ministrstvu že več dni razpravljajo o novem proračunu prometnega ministrstva, ki izkazuje nad 2 in pol milijardi izdatkov in je že na papirju sestavljen tako, da predvideva znaten deficit. Finančni minister pa hoče imeti proračun brez deficita, kar se najbrž ne bo dalo doseči, kajti naša železniška administracija je v rokah nesposobnih ljudi, ki so spravili železniški promet tako daleč, da zaključijo vsako leto z ogromnim deficitom.

— Sprejem v vojno akademijo. V vojno akademijo je bil sprejet tudi ljubljanski Oton Miklavčič, kar je v našem večeršnjem poročilu pomotoma izostalo.

— Sponenica indijanskih glavarjev. Leta 1849. so indijanski poglavari izročili predsedniku Unije sponenico v šestih kosih brezovnega lubja. Slika poudarja edinstvo indijanskih plemen v željah in namenih (zveza src in oči) in prosí za dovoljenje preselitve od Zgornjega jezera k Malim jezerom. Posnetek te sponenice je razstavljen na razstavi »TISK« na ljubljanskem velešemu. Poleg te slike se nahaja slika nagrobnega sponenika indijanskega glavarja plemena Teipiway, ki je bil eden največjih borcev za pravice indijanskih plemen. Iz slik se lahko vidi, s kakšno naravno logiko so primitivni narodi s pisavo v slikah izražali svoje misli in hotenja.

— Katastrofalen potres v daljavi. Profesor dr. Belar nam poroča, da so potresomerji observatorija pod Triglavom večeraj zjutraj zaznamovali tri ure trajajoč katastrofalen potres na vzhodu. Kje je potres nastal in kakšne posledice je imel, še ni znano. Potres so zazabeležili tudi zagrebški seizmografi in sicer ob 4.14.31. Epicenter je bil oddaljen okrog 9600 km.

— Oceanografski zavod v Splitu. Tehnični odsek splitske občine je izdal načrt posloja oceanografskega zavoda, ki bo zgrajen na pomolu Marijana pri Splitu. Prvotno so hoteli to akcijo podpreti z večjim zneskom Nemci, pozneje je bil pa ta predlog odklonjen in stroške bošta nosili Jugoslovenska akademija v Zagrebu in Srbska akademija znanosti v Beogradu. V poslopu bo laboratorij za enega češkoslovaškega, poljskega in avstrijskega strokovnjaka. Stroški za samo posloje brez znanstvenega materiala in instalacije bodo znašali 3.800.000 Din

— Natečaj za asistenta na tehnični fakulteti v Zagrebu. V zavodu za konstrukcijo strojnih delov na tehnični fakulteti v Zagrebu je razpisano mesto asistenta. Prošnje je treba poslati dekanatu tehnične fakultete.

— Način izražanja misli, vtisov in notranjega doživljanja so poznali tudi stari narodi ter so v tem uporabljali različne, takrat jim znani material, v katerega so rezali, oziroma vbadali črke in podohe. Nešteti spomeniki iz dobe Fenicianov, Egipčianov in Hebrejcev iz grške in rimske dobe nam pričajo, kako visoko je bila razvita takratna kultura. Tudi staro-indijska kultura Majev, o kateri je naš list že večkrat obširno razpravljala, je imela svojevrstno pisavo. Bili so to na vrvice nanizani vozli. Koledarje so imeli klesane v kamnu. Oboje lahko vidiš, če se potrudiš na ljubljanski velešemu, kjer se zelo zanimivo in skrbno prirejajo razstavo »TISK«.

— Trta, ki je bogato obrodila. V Pobrežju pri Mariboru je trta Izabela rodila trgovcu A. Primcu celih 1353 grozdov.

— Zanimiva statistika mariborske oblasti. Mariborska oblast šteje 645.657 prebivalcev. Lani se je rodilo 19.234 otrok, med njimi 2462 nezakonskih in 435 mrtvorojenih. V istem času je umrlo 12.390 oseb. Največ ljudi je umrlo za jetiko in sicer 1481, za pljučnico 1279. Kap je zadelo 402. smrtnih nesreč je bilo 262, samomrov 113, umorov in ubojev pa 55, kar je pač veliko. Porok je bilo lani 4731.

— Smrtina kosa. Danes zjutraj je umrl v Ljubljani bivši urar g. Luka Vilhar. Pokojni je bil v mestu splošno znan in priljubljen kot simpatičen, značajan mož. Pogreb bo jutri ob 4. popoldne s Sv. Petra nasipa št. 35. Blag mu spomin! Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje. — Danes je umrl v Ljubljani po kratki mučni bolezni železniški uradnik g. Dominik Potnik iz znane Potnikove rodbine. Pokojni je bil vester uradnik, priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Pogreb bo jutri ob pol 3. popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice. Blag jima spomin. Težko prizadetim rodbinam naše iskreno sožalje!

— Tragična smrt Slovencev v Ameriki. V Richmondu se je 26. septembra smrtno ponesrečil Janez Kališ, doma iz Spodnjih Gamelj. Pokojni je bil rojen leta 1892. Zapustil je ženo in več otrok.

— Vreme. Že večeraj je barometer napovedoval poslabšanje vremena in čez noč se je res pooblašilo. Od večeraj na danes je barometer še bolj padel tako, da utegnemo dobiti deževno vreme. Večeraj je bilo lepo v Mariboru, Beogradu in Splitu, drugod pa oblačno. V južnih krajih je temperatura nekoliko poskočila. V Splitu in Skopju je bilo večeraj 20 stopinj, v Beogradu 18, v Zagrebu 17, v Ljubljani 16,3, v Mariboru 15. Danes zjutraj je kazal barometer v Ljubljani 758 mm, temperatura je znašala 10 stopinj.

— Izjava. Slov. umetniško društvo v Ljubljani smatra za svojo dolžnost, da ob priliki plemike Seliškar - Maleš poda naslednjo izjavo: Fran Stiplovec, Nande in Drago Vidmar ter Fran Župan so kot člani tega društva razstavljali svoja dela na 19 razstavah, ki jih je to društvo priredilo doma in v tujini. Nikdar in nikjer se ni pripetilo, da bi jim kdorkoli očital, kar se je dovelo očitati jim g. Miha Maleš, marveč je poskušala vsa domača in tuja kritika vse, kakor oceniti njihova dela kot dela, ki jim ni moči odrekati resnih umetniških kvalitete. Še več: vsi štiri imenovani slikarji so po društveni razstavi na Dunaju bili imenovani za stalne dopisujoče člane umetniškega društva »Kunstlerbund Hagenc«, kar svedoči, da se tamkaj upoštevalo kot resni umetniki. — Slov. umet. društvo v Ljubljani.

— Noseče žene in mlade matere dosežejo z naravno grenčico »Franz Josef« urejeno lahko prebavo. Ženske bolnice uporabljajo z velikim uspehom v takih primerih prirodno grenčico »Franz Josef«. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 26T

Dobro znana delikatesa Janc priporoča fino sveže čisto maslo, sir, sardine, salame, fino šunko in drugo, samo v Židovski ulici št. 1. 1842

Iz Ljubljane

—lj Edvard Kristan je danes ponoči umrl. Večeraj smo poročali, da so grajski prebivalci našli tik pred grajskim poslopjem nekega moškega, ki je bil nezavesten in so ga morali prepeljati v bolnico, ker se je zastupil. Bil je trgovski potnik Edvard Kristan, rojen leta 1878. v Ponikvi ob juž. žel., uslužben pri tvrdki »Mirja« na Mestnem trgu. V bolnici so Kristanu takoj nudili zdravniško pomoč, toda strup, ki ga je zaužil, je bil prehud in Kristan je danes ponoči podlegel poškodbam, ne da bi se zavedel. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano. Pri obličnici »Mirja«, kjer je bil dva meseca zaposlen kot trgovski potnik, je 1. oktobra odpovedal službo. Zdi se, da so ga pognale v smrt najbrže slabe gmotne in rodbinske razmere.

—lj Večer ruskega pisatelja Jevgenija Cirkova. V soboto dne 13. t. m. priredi Ruska Matica v prostorih odličnega doma (vo-

jašnica vojvode Mišića na Taboru) večer, na katerem bo znani ruski pisatelj Jevgenij Cirkov čital odlomke iz svojih spisov. Začetek ob 20. uri. Vstop prost. Vabljeni so vsi prijatelji ruske literature.

—lj Večerni komercialni tečaj na državni trgovski akademiji v Ljubljani. Zaradi narodnih praznikov se je otvoritev tečaja preložila na ponedeljek 15. oktobra t. l. ob 7. zvečer. Vhod iz Gorupove ulice št. 10. Nadaljnji vpisi se sprejemajo še ves tekoči teden v sobi št. 2. II. nadstropje, levo, dopoldne od 9. do 12. popoldne pa od 3. do 5. — Vodstvo.

—lj Ljubljanskim pevskim društvom in ljubljanskemu občinstvu! Danes popoldne ob 17.22 se vrne pevski zbor Glasbene Matice s svoje triumfalne koncertne turneje po Poljskem. V imenu ljubljanske župe JPZ vas vabiva, da pridete pozdravit ob prihodu na kolodvor v Ljubljani vrle Matične pevke in pevce v čimvečjem številu. — Dr. Anton Švigelj. — Zorko Prelovec.

— Fotoaparate kupite najboljši pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9. 53-T

Danes prvi večerni plesni tečaj šole Jenko v balkonski dvorani »Kazine«.

Za začetnike-če posebni pouk točno ob 8. uri, nato vežbanje in nadaljevanje najmodernejših plesov za vse posetnike. — Studenti-nje znižano članarino. Istotam posebne plesne ure. 770-n

Ne zamudite

znatnega popusta na vsa oblačila pri
JOS. ROJINA Ljubljana

Iz Celja

— Pripravljamo se za veliki zbor KDK v Celju, ki se bo vršil v noče 28. oktobra popoldne v Celjskem domu. Demokracije in kmetije, agitirajmo vztrajno za čimvečjo udeležbo. Medsebojna pomoč nam bo prinesla več uspeha. Če bi bili pri lanskih volitvah v narodno skupščino nastopili skupno, bi imeli lahko 3 poslance na mesto dveh. — Glasbena Matica v Celju ima 15 t. m. zvečer ob 20. uri v prostorih Glasbene Matice svoj občni zbor.

— Uršulin selem se vrši letos v ponedeljek 22. oktobra, ker pade sv. Uršula na nedeljo.

— Krvav napad na ženo. 33letni brivski mojster Marko Vrca, rojen v Humu, srez Slatina v Slavoniji, se je pred tremi leti poročil s svojo ženo Franciško, s katero ima dve in polletno hčerko. Pred dvema leti ga je zadela kap po desni strani in mu je takrat dal njegov brat denar, da bi se zdravil na Dunaju. Denar pa je deloma zapil, deloma zaigral. Pred devetimi meseci je v Radečah otvoril lastno brivnico z derarjem svoje žene. Zapravljal je redno tudi svoj zaslužek. Ker se kljub opominom svoje žene ni pobiljšal, sta se dogovorila za ločitev zakona. Na tozadevno razpravo v Laškem pa ni prišel in je vsled tega veljal zakon dalje. Dne 29. avgusta t. l. se je žena z otrokom preselila v Celje in stopila v službo pri brivcu A. Čohu v Gosposki ulici. Vra je 5. oktobra prodal brivnico v Radečah, prišel v Celje ter z izkupičkom poplaval po gostilnah. Večkrat je obiskal svojo ženo ter jo prigovarjal, naj se zopet preseli k nje-mu, toda zaman. Večeraj je zopet poplaval v Celju. Ob 11. uri je odšel v stanovanje svoje žene v Gosposki ulici, ki je bilo zaklenjeno. Vlomil je kratkotomalo vrata ter napadel svojo ženo z brivskimi škarijami. Prizadeval ji je hude rane na glavi in prsih. Težka je posebno rana na prsih. Sedes je na klice pozvali policijo, ki ga je aretirala, ženo pa so odpeljali v bolnico. Pri zaslišanju je izjavil, da je hotel najprej umoriti ženo in nato sebe, kar pa se mu ni posrečilo. Njegova žena je stara 36 let.

Šef sultanovega harema umrl

V Bagdadu je umrl te dni šef sultanovega harema Nazim paša. Mož je igral v otomanskem carstvu odlično vlogo. Zadnja leta svojega življenja pa je preživel v samotji, pozabljen in razočaran nad življenjem, kakor so razočarani mnogi, nekdanj tak slavni mogotci. Njegov vpliv na turškem dvoru je čisto odločal o usodi sultanove Turčije. Kot sultanov zaupnik je užival sloves moča, ki je merodajen glede ženske lepote. Nazim paša je često potoval po Turčiji in iskal nove lepote za sultanov harem. Največ jih je našel med Čerkezci, Armenci in Egipčani. Potoval je tudi po Grčiji, Mali Aziji in Arabiji. Z največjimi lepoticami se je vračal v Carigrad, kjer ga je čakala bogata nagrada. Lepotice je izbiral kakor so pač nanesele prilike. Nekatere je odpeljal z lepa, druge pa je enostavno ugrabil.

Nazim paša pa ni dobavljal lepotic samo sultanu, marveč tudi svojim prijateljem, ki so imeli hareme. Če je bila lepota premajhna, če je imela prekratke nos ali preširoka usta, jo je odstopil svojemu prijatelju ali svojim pomagačem. Seveda je skrbel tudi zase, da je imel vedno dovolj lepotic na razpolago. Mnogi so ga smatrali za najsrečnejšega moža na svetu. Svet je bedast, ker se vrti samo okrog žene, je trdil Nazim paša. In v tem prepričanju je tudi umrl.

KDO KOGA VIDI.

Žena možu: Da se človek zakasni in da pride domov šele proti jutru, to razumem, ne razumem pa, kako je mogoče privedi popolnoma domov prijatelja.

Mož, ki ga je privedel iz gostilne stražnik: Slabo vidiš, ženka. Saj ne vohim jaz, marveč mene vodiš.

Prihodnje poletje bo zelo hladno in oblačno

Letos je nastalo več vulkaničnih erupcij in meteorologi na podlagi opazovanj sklepajo, da bomo imeli prihodnje leto zelo hladno poletje.

Meteorološke postaje so z velikim zanimanjem opazovale celo vrsto vulkaničnih izbruhov v letošnjem poletju, med katerimi je bil najstrašnejši oni Rokatinde, ki je zahteval na otoku Palowehu nad 1000 človeških žrtev. Meteorologi pravijo, da je zelo verjetno, da bo prihodnje leto izredno hladno, kar je baje v zvezi z velikimi erupcijami vulkanov. Profesor Henaphreys, predstojnik centralnega ameriškega meteorološkega zavoda, je študiral vremenske razmere po periodi intenzivne vulkanične delavnosti v zadnjih treh stoletjih in je ugotovil, da je sledilo vsaki večji erupciji zelo hladno in oblačno poletje. Znano leto brez poletja 1816 je sledilo celi vrsti katastrofalnih izbruhov vulkana Tomboro v vzhodni Indiji l. 1815. Ozačje se namreč po vseh večjih vulkaničnih erupcijah napolni z drobnim vulkaničnim prahom, ki ga raznese veter po vsem svetu in ki kroži po zraku cele mesece.

Vulkanične erupcije eksplozivnega značaja se zadnja stoletja nekako koncentrirajo. Dve ali tri erupcije nastanejo blizu skupaj, potem pa nastopi mirna doba, dokler ne izbruhne najbližja vulkanična skupina. Tako sta nastali dve katastrofalni erupciji l. 1776 na Islandu in na Filipinih. In letos je začel vulkan Mayon na Filipinih zopet bruhati lavo. Med leti 1783 in 1785 so bruhali vulkani Asama na Japonskem, Skapta Johull na Islandu in Vezuv v Italiji. Leta 1799 je nastala samo ena vulkanična erupcija in sicer na Tierra de Fuego v Južni Afriki. Poletje naslednjega leta je bilo zelo hladno.

Od l. 1808 do 1815 so sledile velike

vulkanične erupcije St. George na Azorih, Etna na Siciliji, Soufriere na otoku Sv. Vicenca in Mayon na Filipinih. Najstrašnejša je bila erupcija ognjenika Tomboro v vzhodni Indiji, kjer je poginilo 56.000 ljudi. Te katastrofalne erupcije je sledilo leto 1816 z izredno hladnim poletjem. To leto je znano kot leto brez poletja. Pa tudi v času med leti 1808 in 1815 je bilo več izredno hladnih poletij. 15 let pozneje l. 1831 se je pričela nova serija vulkaničnih erupcij in sicer na Babuanskih otokih, ognjenika Cosiguina v Nicaragui in ognjenik Awadshy na Kamčatki. Sledila je dolga perijoda, v kateri ni bilo večjih erupcij.

Sele l. 1872 so začeli bruhati Vezuv, Morapi na Javi in Vatna Johull na Islandu. Ta serija vulkaničnih erupcij se je zaključila leta 1875. Leta 1883 je nastala strahovita erupcija vulkana Krakatova v vzhodni Indiji. Ves otok je bil opustošen in erupcija je zahtevala 36.000 človeških žrtev. Leta 1886 je bruhal vulkan Sv. Avgustin na Aljaski in Tarawera na Novi Zelandiji. Poletje naslednjega leta je bilo zelo hladno. Naslednja perijoda vulkaničnih erupcij je bila v letih 1890 do 1892. Bruhali so ognjeniki Bugoslov na Alajski, Awoe v vzhodni Indiji in Bandaisan na Japonskem. Deset let pozneje so bruhali ognjeniki Pele na otoku Martinique, Santa Maria v Guatemali in Colima v Mehiki. In vsaki večji erupciji vulkanov je sledilo izredno hladno poletje.

Meteorologi so prišli na podlagi teh opazovanj do zaključka, da bomo imeli prihodnje leto zelo hladno in večinoma oblačno poletje.

Nadebudni pesnik pred pariško poroto

Alfonse Darbelle je dal ključavničarskemu poklicu slovo in je hotel postati pesnik. — Pegaz ga je pa spravil v ječo.

Pred pariško poroto, ki je itak vedno bogata na senzacijah, se je vršila te dni zelo zanimiva obravnava. Na obtožni klopi je sedel 22letni pesnik Alphonse Darbelle, obtožen umora svoje ljubice. Darbelle ni nobena zvezda na književnem polju, kajti vsa njegova dela obsegajo zbirko lirskih pesmi, ki pa sploh niso bile natisnjene. Toda kljub temu je vladalo v Parizu za razpravo ogromno zanimanje. Porižane je zanimalo do razprave javnosti popolnoma neznan pesnik, na drugi strani pa njegov zagovornik, sloviti pariški odvetnik Campinchi, ki je rešil že marsikatega grešnika.

Mladi pesnik je ustrelil svojo ljubico, ki jo je oboževal, pa se mu je izneverila. Darbelle, ki je bil že v zgodnji mladosti velik čudak, je bil prvotno ključavničar. Toda kladivo, pila in nako mu ni dišalo. Kdo bi vedno tičal za zamreženimi okni, gonil meh in shrepenjem zrl na sonce, ki zmeraj tako lepo sijaje? Mar ni svoboda lepša? Tako si je na tihem mislil tudi Darbelle. In zdelo se mu je, da je med vsemi poklici najlepši pesniški.

Ta misel ga je mučila noč in dan in nekega dne je pobral šila in kopita in dal mojstru za vedno slovo! Pred odhodom je pa ponaredil menico na ime svojega mojstra. In odjadrjal je v svet. Kar čez noči je postal Darbelle poet, pljuča pod soncem svobode so se mu širila in počutili se je kakor rojen bohem. In kako bi se ne, saj tudi mnogi drugi slavni pesniki niso bili v mladosti znameniti.

In tako se je Darbelle ustavil na Montmartu. Najel si je skromno sobico, a nad vrati je pritril napis »Alphonse Darbelle, poet et chansonnier«. Bil je prepričan, da ga bodo knjižničarji, varijeteji in druga taka podjetja kar oblegala z naročili, toda mladi sanjač se je kruto varal. Nasprotno. Ko je ponudil svoje srčne izlive ne-

kemu pariškemu založniku, mu jih je hitro vrnil in ga nahrulil, naj si najprej kupi francosko slovnico da bo znal pravilno pisati. Toda Darbelle ni obupal. Tolajil se je, da so morali tudi drugi pesniki in literati mnogo trpeti, predno so prišli do kruha. Toda živeti je moral pesniškemu poklicu primerno in zato je ponaredil na ime svojega prejšnjega gospodarja še dve menici. Potem je pisal svojemu očetu, da mu je pariška akademija priznala prvo nagrado v znesku 50.000 frankov. Denar da je že na poti, toda zaenkrat je nadebudni sinko še v zadregi. Oče mu je pomagal iz zadrege in mu je poslal 2000 frankov.

Kakor don Kihot, tako si je tudi Darbelle izbral svojo Dulcinejo, 19letno Lucienno Longhomp. Njegovo pesniško srce je koprnelo po ljubezni in kdo bi mu zameril, da se je do ušes zaljubil v simpatično blondinko. Toda Darbelle ni bil navdušen za platonično ljubezen, marveč je že čez teden dni povabil svojo izvoljenko na dom. Lucija se pa ni dala tako hitro zapeljati. Fanatičnega pesnika je to v dno duše užalilo in sklenil je, končati si življenje, obenem pa kaznovati Lucijo za njeno trdovratnost.

Nekega dne sta se pesnik in njegova izvoljenka peljala v Bois de Boulogne. Med vožnjo je v vozu dvakrat počilo. Ko je kočijaž odprl, je našel oba v mlaki krvi. Dekle je umrlo že med prevozom v bolnico, pesnik je pa ostal živ.

Pri razpravi je ostal Darbelle popolnoma apatičen. Na vprašanja sodnikov sploh ni odgovarjal. Zdelo se je, da ne posluša niti svojega zagovornika, ki ga je sijajno zagovarjal. Obsojen je bil radi poverebe in goljufije na 5 let ječe, vprašanje glede umora so pa porotniki zanikali.

Posetite razstavo »Tisk«

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Globoko potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš srčno ljubljeni sin, brat, stric in svak, gospod

Dominik Potnik

železniški uradnik

dne 10. oktobra t. l. po kratki, mučni bolezni, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v četrtek dne 11. oktobra 1928 ob 3/4 3. uri popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1928.

Margareta Potnik, mati; Srečko, Alojzij, Ludvik, bratje; Marija, sestra, in vsi ostali sorodniki.

Roger de Beauvoir:

Sužnja

Roman.

To pretresljivo in mučno slovo je bilo res imponantno, obenem pa grozen prizor. Obsojenec je plakal, kakor plače človek, ki čuti, da mora umreti mlad, srečen, sredi blagostanja in vseh življenskih sladkosti. Toda naenkrat se je zdelo, da se strmuje svojih solz. Obvladaj se je in dvignil glavo. Ko jo je dvignil, ga je grofica spoznala. Krčevito se je oprtela balkona in vzklila:

— Ranuzzi!

To je bil grozen krik, krik smrtnega strahu. Človek bi mislil, da Safia sluti, da se ji bliža smrt.

Bil je res patricij Ranuzzi, čigar nastop in postava je nekaj ur poprej v groficih salonih marsikdo občudoval. Ranuzzi z lasmi, ki so še dišali po oni slavnosti, na kateri so ga aretirali. Ranuzzi, ki je moral umreti v cerkvi sv. Joba one strašne smrti, katero si je znal izmisliti samo beneški krvnik ali inkvizitor.

Ta kazen, o kateri zdaj ni več sledu, razen v kamnih, ki so tvorili stene vodnjaka, je obstojala v počasnem umiranjju, o katerem je grofica često slišala grozne podrobnosti.

Obsojenca so odvedli k vodnjaku, ki je imel v stenah zabite dolge železne kavlje. Slekli so ga in vrgli nagega na dno tega groznega brloga. Žrtev, ki jo je vlekla navzdol teža lastnega telesa, je padala od kavlja do kavlja do dna studenca. Ploščice, zapetene s tremi pečati inkvizicije, je pokrivala vodnjak v cerkvi. Samo člani sveta so imeli pravico dvigniti pokrov.

Cerkvena vrata so se zaprla. Tri žrtve so stopile v cerkev.

— Ranuzzi, Ranuzzi! — je kričala grofica in obupno sklepala roke. Potem je vprašala Cagliostro, ki je gledal za prizor mirno in hladnokrvno: »Kakšen zločin ima na vesti?»

— Zločin, ki ga kaznuje beneški zakon s smrtjo!

— A ta tuja žena in ta deklica, ki sta šli z njim?

— Žena in deklica bosta usmrčeni. Obe sta Ranuzzijevi, ena je bila njegova sužnja, druga pa hči te sužnje. Razumete zdaj, Safia, zakaj sem vam predlagal, da pobegnete z menoj? Zato, ker vas lahko isti meč zadene že jutri, grofica d'Azola, vas in doža, vašega ljubčka. Da, ponos republike je najvišji ukaz. Ta ponos je dal zapisati v knjigo statutov inkvizicije zakon, ki se glasi: Beneški plemič, ki ima stike s sužnjem, kvari beneško kri. On, ona in njena deca morajo po zakonu odgovorjati za to s smrtjo v cerkvi sv. Joba.

— Toda to je ogabno, to je umor! Pustite me, da obvestim o tem doža! — je vzklila, ko si je nekoliko opomogla od groze.

— Obvestiti o tem doža, da bi vam na ljubo pomilostil te tri obsojence? Pozabili ste, Safia, da vaš Alessandro ne more ničesar storiti. Beneški dož je prevara, strašilo Benetk. Dož je igrača ljudstva, posmeh plemičev, suženj v brokatski obleki. Teh nesrečnežev ne more rešiti, pač pa lahko kmalu doživi, da ga bodo vlekli na isti kraj, na katerem vidiš zdaj Ranuzzija. Utegne se obrniti, kakor se je pravkar Ranuzzi, in zagledati za seboj običajno ženo.

svojo sužnjo Safio, svojo Grkinjo, obsojeno na smrt, kakor on!

— Toda jaz nisem sužnja! — je vzklila Safia srdito.

— Lažeš, Safia, sužnja si! Grof Teleki te je odstopil pred petnajstimi leti v Benetkah meni. V igralnici sva se pogodila. Zagledal sem te, krasna Grkinja, ko si vdihovala morski zrak na krovu svoje ladje. Ne da bi komu omenil, sem občudoval tvojo lepoto, za katero razen grofa ni nihče vedel. Videč te sem takoj razumel korist, ki bi jo imel od tebe in namenil sem te svojemu orlovskemu gnezdu, nebeška golobica.

— Reci svojemu jastrebiemu gnezdu, svojemu peku! Toda opozarjam te ponovno, da sem svobodna. Zapomni si to, lopov!

— Vidiš, ta-le papir, — je vzklila Cagliostro in vzel iz svoje listnice skrbno zložen listek. — Papir je bel in čist kakor tvoje čelo, Safia. Toda pazi, če sem primoran, postanem hudič!

— Ne bojim se tvojih čarovnij in tvojih laži, — je odgovorila grofica in se ozrla na listek, ki ga je držal Cagliostro med prsti. Ne bojim se tvojih pasti in zaman je vse tvoje prizadevanje. Svobodna sem, zapomni si to! Poberi se mi izpred oči, suženj, pusti me, da odidem!

Safia je stopila k vratom, pa ni mogla najti kljuka. Tisti hip se je obrnila, kajti začula je Cagliostrov sunek, ki jo je pretresel do kosti.

— Zadnjič te vprašam, Safia. Ali greš z menoj? — In pokazal je na listek. — Ali hočeš rešiti svojega Alessandra ali umreti z njim?

— Odkrito ti povem, da te preziram, ti, brezvestni čarodej, pustolovec in postopač, ki si drzneš trditi, da tekmuješ z bogom!

— Safia! — je vzklila in zateptal z nogami.

— Da, ti mi groziš, držiš me po svoji volji zaprto v palači, iz katere si odstranil markiza, mojega zaščitnika. Pri tem si pa pozabil, da zadostuje, da zakričim, pa te Ranuzzijevi rablji zgrabijo in vržejo v kanal, čim se vrnejo iz cerkve. Toda ne, ti menda misliš, da sem prišla brez Alessandrove vednosti in da ne smem kričati. Pobegnili si v Benetke, ker so te iz vseh držav izgnali. Saj dobro veš in sami si videl, — je nadaljevala in pokazala na trg, po katerem je šel Ranuzzi v smrt, — da Benetke ne poznajo šale s svojim plemstvom in da morajo sužnji umreti strašne smrti. Lahko si misliš, kakšne muke čakajo šele tebe kot navadnega vohuna in šarlatana, na čigar hrbtu se je zlomila palica mnogih pariških in dunajskih velikašev. Benetke so te izročile francoski policiji z nagobčnikom in železnim obročem okrog vratu, kakor medveda. Prebledel si, blagorodni grof, to je usoda, ki te čaka. Ta prizor mi bo uteha za onega, ki si mi ga pravkar pokazal. Z dožem bom gledala z balkona, kako te vlečejo na morišče.

— Safia!

— Treseš se, to vidim. Zdaj menda že verjameš, da se zna ženska osvetiti. Moja osveta bo strašna. Če te že ne usmrte, te pošljejo iz Benetk s smrtonosnim žigom na čelo, ki ti ga pritisnem sama, ker te preziram in ker bi ne šla s teboj drugače, nego če bi te mogla izročiti pravičnim sodnikom.

— Safia, upiraš se mi, toda vedi, da si izgubljena. Ali ne vidiš tega-le listka? — Vidim. Kar začni pisati nanj svo-

jo izpoved. Zdi se, da čaka nate, ker še ni popisan.

— Safia, reci, da pojdeš z menoj, pa raztrgam ta listek. Če pa odkloniš ...

— No, kaj bo potem?

— Potem ga segrejem nad lučjo in videla boš, kako plapolja kakor plamen.

In Cagliostro je vzel svečo z mize. Safia je pritajeno vzdihnila.

— Kakšno pismo je to, kaj je v njem napisano? — je vprašala vsa prestrašena.

— Tvoja smrtna obsodba! Glej!

Njegova roka, v kateri je držal papir, se je približala sveči in grofica je videla, kako se na njem počasi prikazujejo črke, vrstica za vrstico. Ko so se pod vplivom plamena prikazale vse črke, je pokazal Cagliostro samo na podpis te strašne listine. Bilo je ime grofa Telekija, bivšega Safiinega gospodarja.

— Kaj pomeni to? — je vprašala z drhtečim glasom.

— To pomeni, Safia, da je zdaj napisana tu z neizbrisnimi črkami tvoja smrtna obsodba, kakor si sama hotela. Da, ta listina je podoba o prodaji grške sužnje Safie. Podpisal jo je grof Teleki pred petnajstimi leti v Benetkah. Mogel bi vas uničiti kakor Ranuzzijevo ženo, toda raje vas vzamem s seboj. Recite samo besedo in odrečem se vseh pravic do osvete.

— Lopov! — je vzklila grofica in mu skušala iztrgati usodno listino. Toda posrečilo se ji ni. Vsa besna mu je v onemoglosti jezi pljunila v obraz.

— Safia, mera je polna, moja ste! — je vzklila grof z drhtečim glasom. — Na kolena, grofica, ubogajte!

In že jo je hotel objeti s svojimi železnimi rokami, ko so se naenkrat začuli pri vratih zadnje sobe nagli koraki. Vstopil je zamorec. Ves upehan in prestrašen je zajel:

— Palača je obkoljena ... gospod ... on je tu ... že prihaja po stopnicah.

— Kdo?

— Inkvizitor!

— Grinani?

— Da, gospod. In preostaja nama edini izhod. Podzemni hodnik, tisti, ki se konča za cerkvijo sv. Joba. Vaše služabnike so že aretirali. Jaz vas ne zapustim.

— Pazi na to-le žensko, — je dejal grof in odprl tajna vrata v steni. — Vzemij jo in pojdi za menoj!

Toda v tistem hipu se je razleto okno, krepka moška roka je odmaknila zapestje in nekdo je skočil v sobo. Bil je Azael z dvema čolnarjema. Dvignili so napol onesveščeno grofico na roke, dočim sta Cagliostro in njegov zamorec neopaženo smuknili skozi vrata v steni, ki so se zaprla za njima in ju rešila preteče nevarnosti.

— Pazi na to-le žensko, — je dejal grof in odprl tajna vrata v steni. — Vzemij jo in pojdi za menoj!

Toda v tistem hipu se je razleto okno, krepka moška roka je odmaknila zapestje in nekdo je skočil v sobo. Bil je Azael z dvema čolnarjema. Dvignili so napol onesveščeno grofico na roke, dočim sta Cagliostro in njegov zamorec neopaženo smuknili skozi vrata v steni, ki so se zaprla za njima in ju rešila preteče nevarnosti.

— Pazi na to-le žensko, — je dejal grof in odprl tajna vrata v steni. — Vzemij jo in pojdi za menoj!

Toda v tistem hipu se je razleto okno, krepka moška roka je odmaknila zapestje in nekdo je skočil v sobo. Bil je Azael z dvema čolnarjema. Dvignili so napol onesveščeno grofico na roke, dočim sta Cagliostro in njegov zamorec neopaženo smuknili skozi vrata v steni, ki so se zaprla za njima in ju rešila preteče nevarnosti.

— Pazi na to-le žensko, — je dejal grof in odprl tajna vrata v steni. — Vzemij jo in pojdi za menoj!

Toda v tistem hipu se je razleto okno, krepka moška roka je odmaknila zapestje in nekdo je skočil v sobo. Bil je Azael z dvema čolnarjema. Dvignili so napol onesveščeno grofico na roke, dočim sta Cagliostro in njegov zamorec neopaženo smuknili skozi vrata v steni, ki so se zaprla za njima in ju rešila preteče nevarnosti.

— Pazi na to-le žensko, — je dejal grof in odprl tajna vrata v steni. — Vzemij jo in pojdi za menoj!

Toda v tistem hipu se je razleto okno, krepka moška roka je odmaknila zapestje in nekdo je skočil v sobo. Bil je Azael z dvema čolnarjema. Dvignili so napol onesveščeno grofico na roke, dočim sta Cagliostro in njegov zamorec neopaženo smuknili skozi vrata v steni, ki so se zaprla za njima in ju rešila preteče nevarnosti.

— Pazi na to-le žensko, — je dejal grof in odprl tajna vrata v steni. — Vzemij jo in pojdi za menoj!

Toda v tistem hipu se je razleto okno, krepka moška roka je odmaknila zapestje in nekdo je skočil v sobo. Bil je Azael z dvema čolnarjema. Dvignili so napol onesveščeno grofico na roke, dočim sta Cagliostro in njegov zamorec neopaženo smuknili skozi vrata v steni, ki so se zaprla za njima in ju rešila preteče nevarnosti.

— Pazi na to-le žensko, — je dejal grof in odprl tajna vrata v steni. — Vzemij jo in pojdi za menoj!

Toda v tistem hipu se je razleto okno, krepka moška roka je odmaknila zapestje in nekdo je skočil v sobo. Bil je Azael z dvema čolnarjema. Dvignili so napol onesveščeno grofico na roke, dočim sta Cagliostro in njegov zamorec neopaženo smuknili skozi vrata v steni, ki so se zaprla za njima in ju rešila preteče nevarnosti.

— Pazi na to-le žensko, — je dejal grof in odprl tajna vrata v steni. — Vzemij jo in pojdi za menoj!

Toda v tistem hipu se je razleto okno, krepka moška roka je odmaknila zapestje in nekdo je skočil v sobo. Bil je Azael z dvema čolnarjema. Dvignili so napol onesveščeno grofico na roke, dočim sta Cagliostro in njegov zamorec neopaženo smuknili skozi vrata v steni, ki so se zaprla za njima in ju rešila preteče nevarnosti.

— Pazi na to-le žensko, — je dejal grof in odprl tajna vrata v steni. — Vzemij jo in pojdi za menoj!

Toda v tistem hipu se je razleto okno, krepka moška roka je odmaknila zapestje in nekdo je skočil v sobo. Bil je Azael z dvema čolnarjema. Dvignili so napol onesveščeno grofico na roke, dočim sta Cagliostro in njegov zamorec neopaženo smuknili skozi vrata v steni, ki so se zaprla za njima in ju rešila preteče nevarnosti.

— Pazi na to-le žensko, — je dejal grof in odprl tajna vrata v steni. — Vzemij jo in pojdi za menoj!

Toda v tistem hipu se je razleto okno, krepka moška roka je odmaknila zapestje in nekdo je skočil v sobo. Bil je Azael z dvema čolnarjema. Dvignili so napol onesveščeno grofico na roke, dočim sta Cagliostro in njegov zamorec neopaženo smuknili skozi vrata v steni, ki so se zaprla za njima in ju rešila preteče nevarnosti.

— Pazi na to-le žensko, — je dejal grof in odprl tajna vrata v steni. — Vzemij jo in pojdi za menoj!

Toda v tistem hipu se je razleto okno, krepka moška roka je odmaknila zapestje in nekdo je skočil v sobo. Bil je Azael z dvema čolnarjema. Dvignili so napol onesveščeno grofico na roke, dočim sta Cagliostro in njegov zamorec neopaženo smuknili skozi vrata v steni, ki so se zaprla za njima in ju rešila preteče nevarnosti.

— Pazi na to-le žensko, — je dejal grof in odprl tajna vrata v steni. — Vzemij jo in pojdi za menoj!

Toda v tistem hipu se je razleto okno, krepka moška roka je odmaknila zapestje in nekdo je skočil v sobo. Bil je Azael z dvema čolnarjema. Dvignili so napol onesveščeno grofico na roke, dočim sta Cagliostro in njegov zamorec neopaženo smuknili skozi vrata v steni, ki so se zaprla za njima in ju rešila preteče nevarnosti.

— Pazi na to-le žensko, — je dejal grof in odprl tajna vrata v steni. — Vzemij jo in pojdi za menoj!

Toda v tistem hipu se je razleto okno, krepka moška roka je odmaknila zapestje in nekdo je skočil v sobo. Bil je Azael z dvema čolnarjema. Dvignili so napol onesveščeno grofico na roke, dočim sta Cagliostro in njegov zamorec neopaženo smuknili skozi vrata v steni, ki so se zaprla za njima in ju rešila preteče nevarnosti.

Največje naprave na svetu

Amerika hoče biti povsod prva — Ker nimajo največjega spomenika na svetu, so Američani sklenili izklesati iz celega gorskega masiva spomenik generalu Leeu.

Stoletje ogromnega tehničnega razmaha, v katerem živimo, prinaša razne superlative, kakor največji, najvišji, najdaljši, najgloblji itd. Pri tem si pa malo ljudi predstavlja, kako ogromne so nekatere naprave na svetu ali bolje rečeno v Ameriki. Amerika se ponaša skoro z vsemi rekordnimi deli, pa naj bo v industriji, v sportu, tehnikah ali finančnih zadevah. Amerika prednjači vsemu svetu tudi v gradbeni stroki. Na tem polju se vrši v Ameriki že več let hudi konkurenca med Newyorkom in Chicagom. Newyork ima največje nebotičnike sveta, med katerimi dominira 284 m visoko Woolworthovo poslopje. Temelji tega nebotičnika segajo 40 m pod zemljo. Prostornina poslopja znaša 13.200.000 kubičnih čevljev. Toda v tem pogledu je Chicago prekosil Newyork. Chicago nima sicer najvišjega poslopja na svetu, pač ima največje in najboljše. To je Chicagoer Furniture Markt, čigar prostornina znaša 25.370.000 kubičnih čevljev. Največjo stavbo sveta pa ima Pariz v Eiffelovem stolpu, ki je visok 300 metrov.

Največji spomenik sveta je ameriški kip Svobode, ki stoji pri vходу v newyorško pristanišče in je visok 47 metrov. V glavi kipi boginja Svobode je prostora za 40 ljudi, na stopnicah, ki se vijejo od tal do vrha, pa lahko stoji 117 ljudi. Ko so pa odpravili stara mesta v Egiptu, so ugotovili, da je kip Sfinge še večji in da je na prvem mestu med največjimi kipi sveta. Kip je dolg 59 metrov in glava sama je široka 5 metrov. To pa Američanom ne gre v račun in zato so začeli klesati v ogromno skalo spomenik generalu Robertu Leeu, velikemu bojevniku za neodvisnost Amerike. Ta kip bo največji spomenik sveta, kajti izklesan bo iz celega gorskega masiva in bo visok najmanj 280 metrov.

Največji most na svetu je Brooklyn-Bridge v Newyorku, ki je dolg 1800 in širok 300 metrov. Konstrukcija tega orjaškega mostu tehta 13 milijonov kg. Material in gradnja je stala 15 milijonov dolarjev. To je obenem most, ki ima največji promet. Največji viseči most je novi most čez reko Hudson, ki veže Newyork z nasproti ležečim New-Jerseyem. Njegova železna konstrukcija meri 1460 m, most sam je pa dolg 1068 m. Ta most je zgrajen v dveh nadstropjih, na zgornjem je 8 prog cestne železnice, na spodnjem pa železniške proge.

Največje mesto na svetu je po površini Berlin, ki zavzema 87.800 ha zemljišča. Leta 1927 je štel Berlin 4.200.000 prebivalcev. Po štetju prebivalcev je največji Newyork, ki bo štel kmalu 10 milijonov prebivalcev. Največja cerkev na svetu je cerkev sv. Petra v Rimu, ki so jo gradili 450 let. Ta čas je sedelo na papeževi stolici na vrsti 50 cerkvenih poglavarjev. Največje orgle na svetu ima staro škofijsko mesto Passau v svoji krasni katedrali. Največji zvon na svetu je v okolici Osake na Japonskem. Vlit je bil šele pred leti in je posvečen spominu reformatorja Schotoka, ki si je pridobil pred 1300 leti neverjetnih zaslug za razmah budizma.

med Japonci. Zvon je visok 8 metrov in tehta 140.000 kg.

Največjo svetovno knjižnico ima Pariz. Pariška narodna knjižnica ima nad 4 milijone zvezkov, pol milijona zemljevidov, več stotisoč rokopisov itd. Največja zgodovinska knjiga je »The war of rebellion«, ki obsega 120 zvezkov, vsak zvezek po 1000 strani. To delo tehta 5 metrskih stotov. Največja slika sveta je Tintoretov raj, shranjen v doževi palači v Benetkah. Slika je dolga 26 in visoka 11 metrov. Največji daljnogled na svetu ima zvezdarna Mount William v Kaliforniji. Ta daljnogled tehta okrog 100.000 kg.

Narava sama pa tudi ustvarja mnoge velike kurioznosti. Največji mrčes na svetu je južnoameriška večša Frebus Strix, ki ima pol metra dolga krila. Na Sumatri raste največja rsatlina sveta Rafflesia Arnoldi, ki ima do enega metra dolge vijoličaste cvetove. Njen cvet tehta do 25 kg in ima v sebi 7 litrov vode. V Australiji so izkopal največjo kepo zlata, ki tehta 5 kg in je vredna 50.000 dolarjev. Ta zlata kepa je zdaj last najbogatejšega moža na svetu Henry Forda.

Slavo tehta na kilograme

Poštar v Hollywoodu posluje po sistemu, ki je absolutno zanesljiv. Mož tehta slavo na kilograme. Hollywood je znano filmsko mesto, a filmski igralci in igralke so deležni zdaj največje slave.

Hollywoodski poštar tehta njihovo pošto in tako je vse filmske znamenitosti razvrstil po slavi v rubriko, iz katere je razvidno, da igra pošta pri slovesu, ki ga uživa človek na svetu, odločilno vlogo.

Nekatere filmske igralke dobivajo dnevno več pošte, nego marsikatera pošta v ameriški provinci cel mesec. Značilna filmska diva Clara Bow dobi dnevno povprečno 1200 pism ali mesečno skoro 36.000. Takoj za njo je Billie Dove, ki dobiva mesečno 31.000 pism. Collen Moore jih dobiva 15.000, Mary Pickford pa 14.000. Pisma prihajajo iz vseh koncev in krajev sveta. V mnogih je izraženo samo občudovanje, so pa tudi pisma, v katerih prosijo ljudje filmske dive, naj jim posodijo nekaj denarja ali pa pošljejo ponošen plašč, stare čevlje in drugo tako robo, ki je same ne potrebujejo.

V gledališču.

V parketu je sedel parček in se neženirano pomenkoval. Končno se je obiskovalcu, ki je sedel za njima, zdelo vse skupaj preneumno in zagodrnjal je: Mirujta, saj ne razumem ničesar.

— Saj vas tudi nič ne briga, kaj pri-povedujem svoji ženi!

Med kompanjonoma.

— Predno umrem, ti moram priznati, da sem te osleparil za 100.000 Din, da sem imel ljubavno razmerje s tvojo ženo in da sem kopijo tvoje izuma prodal konkurentu. Ali mi moreš vse to odpustiti?

— Kaj bi ti odpustil? Zato sem te zastupil.

TOBLER

Svetovna tovarna čokolade, bonbonov, kakaa
EDINA ČOKOLADA BREZ KONKURENCE!

z alpskim mlekom,
mandlji,
lešniki,

z moko,
vanilijo,
asorti

v tablicah, kroketih in napolitankah

POLNO VITAMINOV

Makulturni papir

kg à Din 4'—

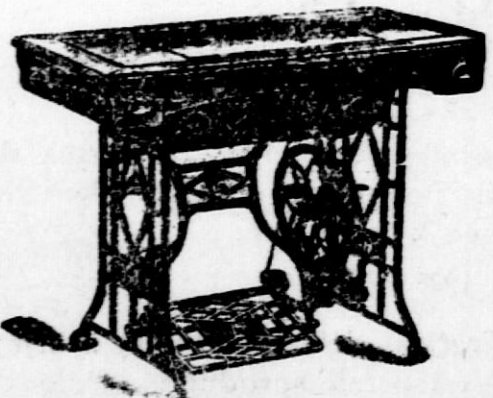
prodaja uprava Slov. Naroda.

vetu emo Vam, da si nabavite samo edino najboljšo in najlepšo

KOLO in ŠIVALNI STROJ

Gritzner in Adler

in švicarski pletilni stroj
„DUBIED“ istotam naj-
boljši pisalni stroj v kon-
strukciji in materialu
„URANIA“

Josip Petelinc-u
LJUBLJANA. Telet. 2913

Prazno sobo

s souporabo kuhinje išče vdova z eno hčerko. Ponudbe na upravo lista pod »Prazna soba 1834«.

Nagrobne svetiljke

vseh vrst in druga kleparstva dela izvršuje točno in solidno tvečkar Jos. Otorepec. Za Gradom 9 (ob koncu Strelške ul.). 1819

Dekle

stara 16 let, močno in pridno, se želi učiti v trgovini, da bi imela stanovanje in hrano v hiši. Nastopi službo takoj. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Trgovina 1833«.

Stanovanje

1 do 2 sob s kuhinjo in priključni-mi išče mirna stanka (3 osebe) v novi ali stari hiši. Ponudbe na upravo lista pod »Stanovanje 1832«.

Moško suknjo

črno, skoraj novo, za srednje moško postavo, prodam. Ogleda se v nedeljo 14. t. m. ob 9.—10. ure dopoldne in od pol 2. do pol 3. ure popoldne. Rožna dolina cesta VI, št. 4, I. nadst. 1837

Šivilja

izurjena tudi za perilo, išče službo v damskem salonu ali trgovini. — Ponudbe na upravo lista pod »15. oktober 1839«.

Obleka

tema, za srednje postavo, skoraj nova, in nošen PLASČ poceni na prodaj. Pošlve se v upravi tega lista. 1836

Snežne čevlje in galoše dajte pravočasno v popravilo. Tvrčki M. TREBAR, Ljubljana,

Sv. Petra cesta šte. 6

4 do 5 zidarjev

akordantov za notranja dela sprejme takoj tvečkar Ing. Rudolf Treo, stvarno podjetje, Gosposvetska cesta 12. 1848

Trgovski pomočnik

železninar, išče službo v Ljubljani. Ponudbe na upravo tega lista pod »Starejša moč 1844«.

Zobotehnik

z večletno prakso, zmožen slovenskega in nemškega jezika, išče službo. Nastop 1. novembra. — Ponudbe na upravo tega lista pod »Zobotehnik 1846«.